

ünvanına bir neçə xoş söz demək istəyirəm. Gənc musiqiçilərdən təşkil edilmiş bu orkestr bir neçə ilin içərisində birinci dərəcəli kollektivə çevrilmişdir və biz haqlı olaraq onunla fəxr edirik. Bu orkestrin yaranması ilə musiqimizdə yeni janr-kamera simfoniyası və bu qəbildən bir sıra formalar geniş yayılıb intişar tapmışdır.

MAHNI JANRI

Xalqın həyatında, onun zövqünün inkişafında, daxili aləminin formalaşmasında mahnının böyük rol oynadığını sübut etməyə ehtiyac yoxdur. Bu janr xüsusi diqqət tələb edir. Yaxşı mahnı qədər heç bir musiqi janrı fayda verə bilməz. Əgər mahnı pisdirsə, bayağıdırsa, onun gətirdiyi zərər də başqa janrların zərərindən artıqdır. Bu, musiqi yaradıcılığının çox incə, çətin və məsuliyyətli sahəsidir. Geniş yayılan mahnıların müəlliflərinə çox yüksək ideya və bədii tələbkarlıqla yanaşmaq lazımdır. Gərək bu tələbkarlıq simfoniya və opera müəlliflərinə göstərilən tələbkarlıqdan az olmasın. Bu fikirdə heç bir şişirtmə və hiperbola yoxdur. Bunu respublikamızın bəstəkarlarının, bütün ölkəmizin mahnı yazanlarının və bütün dünyada mahnı janrının inkişaf təcrübəsi də təsdiq edir. Respublikamızda mahnı janrının ustaları çoxdur. Səid Rüstəmovu, Tofiq Quliyevi, Cahangir Cahangirovu, Rauf Hacıyevi, Ağabacı Rzayevanı, Emin Mahmudovu, Polad Bülbüloğlunu və başqalarını bütün ölkəmizdə tanıyırlar. Məntiqi nəticədən belə çıxır ki, məhz bu bəstəkarlar öndə getməli, aparıcı qüvvə rolu oynamalı, məhz onlar respublikamızda mahnı janrının inkişaf yollarını istiqamətləndirməli, bu işə təkən vəməlidirlər. Lakin son illər qəribə anlaşılmazlıqlar baş verir. Həvəskarların bitib-tükənməyən məhsulları əsl mahnı sənətkarlarını bir

küncə sıxışdırıb. Bu mahnı quraşdırırlar, əslində bütün efiri, ekranı, salonları tutublar, bütün bəndləri–bərələri bağlayıblar, necə deyərlər, «şahlıq taxtını» zəbt ediblər.

Məni düzgün başa düşsünlər: öz istirahətlərini mahnı yazmağa sərf edən musiqi həvəskarlarının əleyhinə çıxmıram. Əksinə, belə hesab edirəm ki, onların arasında professional sənət yoluna çıxıb gələcək adamlar tapılar. Amma bu şərtlə ki, ilk hazırlıq keçməyə cəsarətləri çatсын, özlərində mərdlik və qətiyyət tapa bilsünlər. Mən Polad Bülbüloğlunun adını təsadüfən çəkmədim. Onun tərcümeyi–halı yuxarıda dediklərimə gözəl misaldır. O, professional yola həvəskarlar arasından gəlib. Dərk eləmişdi ki, evdə özü üçün mahnı quraşdırmaq zahiri müvəffəqiyyət qazandırsa da, istənilən nəticəyə gətirib çıxarmayacaq. O, konservatoriyaya gəlib beş il vıccdanla məşğul oldu, öz sənətinə yiyələndi. İndi haqlı olaraq dinləyicilərin və ifaçıların məhəbbətini qazanıb. Beləliklə, mən bir daha təkrar edirəm ki, adamların öz təbii hisslərini musiqi dili ilə ifadə etmələrinə heç bir etirazım yoxdur. Söhbət radio və televiziya-da, mətbuatda, estradalarda dinləyicilərə yanlış təbliğat aparıldığından, çiy, sənətdən uzaq quraşdırmaların əsl bədii əsərləri sıxışdırmasından gədir. Həmin başabəla musiqi yüz minlərlə adamın əqlinə, daxili aləminə, zövqünə güclü təsir göstərəkə həlledici amilə çevrilib. Etiraz edib deyə bilərlər ki, yazılı və digər formalarda həmin mahnıların verilməsini çox tələb edirlər. Buna görə də onları ifa edirik, çünki biz xalqa xidmət göstəririk. Əvvəla, biz nəinki xalqa xidmət göstərməli, eyni zamanda onun zövqünü tərbiyə etməliyik. İkincisi, bu tələblərdə heç bir qəribəlik yoxdur: reklamın, özünüreklamın elə güclü mexanizmi, elə güclü təbliğat vasitələri işə salınıb ki, bu məhsullar elə yayılır ki, belə səs axını qarşısında yalnız qulağına pambıq tıxayanlar dayana bilər.

Üçüncüsü, yoldaş musiqi redaktorları, bu tələblər, bu xa-

hişlər sizin əməllərinizə bəraət qazandırmır, əksinə, onlar ifadə edici sənədə çevrilir, dil açıb deyir ki, görün xalqımızın musiqi zövqünü və ümumi mədəni səviyyəsini yüksəltmək işinə necə böyük ziyan vurulub. Gör iş nə yerə çatıb ki, bu başabəla quraşdırıcılar öz xidməti vəzifələrini yerinə yetirmək üçün əsas ixtisasları üzrə xaricə, kapitalist ölkələrinə gedir, orada şəxsi məşğuliyyətlərini bizim musiqi mədəniyyətimizin nailiyyəti kimi qələmə verir, özlərinin hansı vasitələrlə vala yazdırılmış şübhəli əsərlərini radiostansiyalarda hərləyirlər, bizim mətbuatımız, qəzetlərimiz isə bundan vəcde gələrək oxuculara musiqimizin xaricdəki növbəti qələbəsi haqqında məlumat verirlər.

Yaxın Şərqi ölkələrindən birində olmuş Niyazi və Soltan Hacıbəyov danışırdılar ki, orada bizim professional və xalq musiqisinin ifa olunmasına hər vasitə ilə maneçilik törədirlər. Bizim dünya şöhrəti qazanmış bəstəkarların əsərlərini çalmaq üçün böyük səy göstərmək lazım gəlmişdir. Qəzetlərdən aldığımız məlumata görə həmin ölkənin radio stansiyaları bizim bir həmvətənimizin başabəla mahnılarını qəribə bir asanlıqla efirə verir. Görəsən elə adamlar tapırlar ki, həqiqətən bunu incəsənətimizin təbliği saysın? Yox, min dəfələrlə yox. Bu, mədəniyyətimizin əks təbliğidir. Bu vasitə ilə yaxını, yadı bizə güldürməkdir, yüz minlərlə bixəbər xarici radio dinləyicilərini çaşdırmaq üçün məharətlə düzəldilmiş hoqqadır. Belə vəziyyətdə daha dözmət olmaz. Kimdən asılıdırsa, qoy, o bu biabırçılıqlara son qoysun, musiqi həvəskarları isə öz bədii ehtiyaclarını evlərində ödəsələr yaxşıdır.